

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/102/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112230258
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4112230258.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: W. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom I., A. XX, zast. JUDr. Elenou Klamárovou, advokátkou so sídlom Bratislava, Družstevná 5, proti odporcovi: K. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom R., T. O. H. XXX/XX, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. CIMRÁK, s. r. o. so sídlom v Nitre, Šteránikova 7, IČO: 36 868 876, o zaplatenie 15.590 eur s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 14. júla 2014 č. k. 19C 283/2013-78, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 15.590 eur spolu s 9,5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 20.590 eur od 26. 09. 2011 do 14. 06. 2012 vo výške 1.404,07 eura a s 9% úrokom z omeškania ročne zo sumy 15.590 eur odo dňa 15. 06. 2012 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania vo výške 2.929,17 eura pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku za návrh vo výške 935 eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 1.994,17 eura na účet právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. Eleny Klamárovej, advokátky so sídlom v Bratislave, Družstevná 5, pracovisko v Senci, Lichnerova 6 a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V časti úroku z omeškania vo výške 0,5% ročne zo sumy 15.590 eur od 15. 06. 2012 do zaplatenia súd návrh zamietol. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 657, § 517 ods. 1, 2 a § 558 Občianskeho zákonníka a z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že na základe ústnej zmluvy o pôžičke zo dňa 25. 08. 2011 navrhovateľ požičal odporcovi ako fyzickej osobe sumu 20.590 eur, ktorú mu mal odporca vrátiť do 25. 09. 2011. Keďže odporca navrhovateľovi požičanú sumu nevrátil, dňa 14. 06. 2012 bolo spísané uznanie dlhu a dohoda o splátkach, v ktorom je dlh uznaný, čo do dôvodu aj výšky a je z neho zrejmé, že odporca ako fyzická osoba - dlžník uznal, že navrhovateľovi ako fyzickej osobe - veriteľovi dlhuje sumu 20.590 eur titulom pôžičky zo dňa 25. 08. 2011, ktorá bola splatná dňa 25. 09. 2011. Vyhlásil, že je schopný pohľadávku veriteľa uhradiť, resp. že má vo vlastníctve dostatok hnutelných a nehnuteľných vecí, ktoré môžu slúžiť k uspokojeniu pohľadávky. Tento dlh sa odporca zaviazal splatiť navrhovateľovi v 6 splátkach, pričom prvá splátka vo výške 5.000 eur bola splatná pri podpise uznania dlhu a jej prevzatie navrhovateľ ako veriteľ potvrdil svojim podpisom. Splátky 2, 3, 4, 5 a 6 boli dojednané vo výške 3.118 eur, ktoré sa odporca zaviazal uhradiť navrhovateľovi prevodom na účet navrhovateľa ku dňu 15. 07. 2012, 15. 08. 2012, 15. 09. 2012, 15. 10. 2012 a 15. 11. 2012. V bode 2. bolo dojednané, že pokiaľ dlžník neuhradí ktorékoľvek 2 splátky, stane sa zročným celý dlh. V bode 3. bolo dojednané, že pokiaľ sa pre omeškanie dlžníka stane zročným celý dlh, veriteľ bude môcť od dlžníka žiadať aj zákonné úroky z omeškania vo výške 9,5% ročne z celej pohľadávky od 25. 09. 2011. Odporca navrhovateľovi okrem prvej splátky žiadnu ďalšiu splátku neuhradil aj napriek písomnej výzve navrhovateľa zo dňa 28. 08. 2012, a preto sa navrhovateľ obrátil s návrhom na súd, kde sa okrem zvyšku nesplatennej pôžičky vo výške 15.590 domáhal aj úroku z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 20.590 eur od 26. 09. 2011 do 14. 06. 2012 a 9,5% úroku z omeškania zo sumy 15.590 eur od 15. 06. 2012 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že návrh navrhovateľa bol podaný dôvodne. Odporca sa na pojednávanie 4-krát nedostavil a súd jeho dôvody ospravedlnenia akceptoval, odporca však svoje tvrdenia uvádzané v odpore proti platobnému rozkazu nepreukázal a z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise nevyplýva, že by navrhovateľ ako veriteľ požičal finančné prostriedky vo výške 20.590 eur firme MIRO PLUS s. r. o., ktorá podľa tvrdenia odporcu mala mať neuhradené faktúry voči spoločnosti navrhovateľa, od ktorej odoberala stavebný materiál. Z uznania dlhu a dohody o splátkach jednoznačne vyplýva, že odporca ako fyzická osoba uznal dlh, čo do dôvodu a výšky a tento dlh bol z titulu pôžičky, ktorú mu navrhovateľ poskytol dňa 25. 08. 2011 vo výške 20.590 eur a ktorá bola splatná dňa 25. 09. 2011. Z dôvodu jej nesplatenia zo strany odporcu v dojednanej lehote došlo k podpísaniu Uznania dlhu a dohody o splátkach dňa 14. 06. 2012, ktoré odporca rovnako podpísal ako fyzická osoba a v zmysle dohody o splátkach uhradil navrhovateľovi len prvú splátku pri podpise Uznania dlhu a dohody o splátkach a to dňa 14. 06. 2012, preto súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 15.590 eur titulom zvyšnej časti nevrátenej pôžičky a priznal navrhovateľovi aj úroky z omeškania v zákonnej výške, ktoré zo sumy 20.590 eur za obdobie od 26. 09. 2011 (teda odo dňa nasledujúceho po splatnosti pôžičky) do 14. 06. 2012 (do dňa, kedy odporca zaplatil navrhovateľovi sumu 5.000 eur) predstavujú sumu 1.404,07 eur a priznal navrhovateľovi aj úroky z omeškania v zákonnej výške 9% ročne zo sumy 15.590 eur od 15. 06. 2012 do zaplatenia a vo zvyšnej - nepatrnej časti úroku z omeškania 0,5% ročne zo sumy 15.590 eur za obdobie od 15. 06. 2012 do zaplatenia súd návrh zamietol, nakoľko úroky z omeškania od 15. 06. 2012 s poukazom na § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. v platnom znení boli vo výške 9% ročne, a nie 9,5% ročne, ako navrhovateľ žadoval v návrhu. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 3 OSP a navrhovateľovi, ktorý mal vo veci len nepatrný neúspech, priznal náhradu trov konania v plnej výške 2.929,17 eura.

Uvedený rozsudok včas podaným odvolaním napadol odporca, odôvodniac ho tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu, ako aj súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V rozsudku uvádza, že vykonaným dokazovaním bolo zistené, že medzi navrhovateľom a odporcom došlo k uzavretiu ústnej zmluvy o pôžičke. Keďže k vráteniu pôžičky zo strany odporcu nedošlo, bolo spísané uznanie dlhu a dohoda o splátkach zo dňa 14. 6. 2014, z ktorého je zrejmé, že odporca ako fyzická osoba uznala navrhovateľovi ako fyzickej osobe, že dlhuje sumu, ktorá je predmetom tohto konania. So závermi súdu nemožno súhlasiť, pretože v konaní neboli odstránené námietky odporcu a to spornosť uzavretia zmluvy o pôžičke, ako aj spornosť týkajúca sa uznania dlhu. Aj keď zmluva o pôžičke nemusí mať písomnú formu, táto zmluva je reálnym kontraktom, a teda k jej uzatvoreniu zákon vyžaduje odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkov. Dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje veriteľa. Ak aj podľa názoru súdu išlo o zmluvu o pôžičke, mal navrhovateľ preukázať odovzdanie peňazí. Navrhovateľ však v celom konaní nepreukázal, že by odporcovi nejaké peniaze požičal. V tomto prípade však bola medzi účastníkmi súdneho konania spornosť o tom, či došlo k uzavretiu a existencii platného záväzku účastníka tohto súdu súdneho konania, t. j. či na jednej strane vystupoval účastník -odporca ako fyzická osoba alebo vystupoval ako právnická osoba MIRO PLUS, s. r. o. prostredníctvom jej konateľa. Súd si mal povinnosť v súdnom konaní zistiť, o aký právny vzťah išlo a medzi ktorými účastníkmi konania. Uvedené je dôležité z toho dôvodu, že v konaní nebolo spochybnené, že účastníci sa poznali dlhé roky a to výlučne pri ich vzájomných obchodných vzťahoch, kedy odporca v mene právnickej osoby MIRO PLUS, s. r. o. nakupoval stavebný materiál od navrhovateľa. Keďže podľa tvrdenia odporcu pri podpísaní uznania dlhu vystupoval ako konateľ uvedenej firmy, mal súd objasniť existujúci rozpor, ako aj to, či tvrdenie navrhovateľa o poskytnutí pôžičky na dokončenie domu odporcu v R. D. je pravdivé. Uznaniu dlhu je právnym úkonom, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti stanovená písomná forma, ako aj to, že pri tomto právnom úkone musí byť určitosť prejavu vôle uznať dlh, čo do dôvodu aj výšky, ktorá je daná obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný. V danom prípade v uznaní dlhu a dohode o splátkach zo dňa 16. 04. 2014 tento vyvoditeľný dôvod, pre ktorý dochádza k uznaniu dlhu, absentuje. Súd mal preto skúmať, či je uznanie dlhu platné, keď odporca namietal samotnú existenciu platného záväzku, ktorého sa malo uznanie týkať. Z uvedených dôvodov mal za to, že rozsudok súdu 1. stupňa vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, čo viedlo k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odvolací dôvod vidí tiež v tom, že postupom súdu prvého stupňa došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom. Odporca dňa 11. 07. 2014 osobne na súde podal žiadosť o odročenie pojednávania, ako aj ospravedlnenie neúčasti odporcu na pojednávaní, ktoré bolo vytyčené na deň 14. 07. 2014. Ako dôvod uviedol, že v súčasnej dobe prebieha konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi na príslušnom správnom orgáne. Poskytnutie právnej pomoci požiadal v záujme

účinnnej obrany svojich práv a oprávnených záujmov. Konajúci súd, napriek uvedenej žiadosti, dňa 14. 07. 2014 pojednával a na tomto pojednávaní bol vyhlásený rozsudok. Týmto postupom súdu 1. stupňa došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, teda odporcovi bola znemožnená realizácia tých procesných práv, ktorý mu Občiansky súdny poriadok dáva. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu 1. stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP bez prejednávania na nariadenom odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal od odporcu zaplataenia sumy 15.900 eur s 9,5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 20.590 eur odo dňa 26. 09. 2011 do 14. 06. 2012 vo výške 1.404,07 eura a zo sumy 15.590 eur odo dňa 15. 06. 2012 až do úplného zaplataenia a trov konania. Návrh odôvodnil tým, že dňa 25. 08. 2011 požičal odporcovi peňažnú hotovosť vo výške 20.590 eur, čo dokazuje uznanie dlhu a dohoda o splátkach zo dňa 14. 06. 2012, v ktorom odporca ako dlžník uznal svoj dlh voči navrhovateľovi ako veriteľovi. Odporca si svoj záväzok vrátiť dlh navrhovateľovi splnil iba čiastočne, uhradením sumy 5.000 eur v čase uzavretia tohto právneho úkonu.

Podľa § 212 ods. 1 OSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Podľa § 212 ods. 3 OSP na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa odvolací súd zaoberal námietkami odporcu uvedenými v odvolaní, teda predovšetkým neakceptovaním žiadosti odporcu o odročenie pojednávania, v dôsledku čoho malo dôjsť u odporcu k odňatiu možnosti konať pred súdom.

Podľa § 24 OSP účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Ak nejde o zastupovanie podľa § 26, môže si účastník zvoliť za zástupcu len fyzickú osobu. V tej istej veci môže mať účastník súčasne len jedného zvoleného zástupcu; to neplatí, ak ide o zastúpenie podľa § 25.

Podľa § 30 OSP účastníka, ktorý požiadava o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

Podľa § 115 ods. 1 OSP, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná.

Podľa § 101 ods. 2 OSP súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Podľa § 119 ods. 1 OSP pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Podľa § 119 ods. 2 OSP účastník, ktorý navrhuje odročenie pojednávania, musí súdu oznámiť dôvod na odročenie pojednávania bez zbytočného odkladu, po tom, čo sa o ňom dozvedel alebo odkedy sa o ňom mohol dozvedieť, alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti ho mohol predpokladať. Návrh na odročenie pojednávania obsahuje najmä dôvod, pre ktorý sa navrhuje odročenie pojednávania, deň, keď sa účastník o dôvode dozvedel a ak je to možné, uvedenie elektronickej adresy, telefaxu alebo telefónu, na ktoré súd bezodkladne oznámi, ako návrh posúdil.

Súd v danej veci vytyčil pojednávania na 10. 02. 2014, 11. 04. 2014 a 23. 06. 2014. Odporca sa ani na jednom z uvedených pojednávaní nezúčastnil, svoju neúčast' vždy vopred ospravedlnil dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania (operácia srdca, PN po operácii srdca a kúpeľnou liečbou), čo

súd prvého stupňa akceptoval a pojednávanie odročil. Pojednávanie dňa 23. 06. 2014 bolo odročené na 14. 07. 2014, na ktorom došlo k vyhláseniu napadnutého rozsudku. Ani tohto pojednávania sa odporca nezúčastnil, dňa 11. 07. 2014 podal na súde osobne ospravedlnenie neúčasti na pojednávani so žiadosťou o odročenie pojednávania z dôvodu, že sa nachádza v stave materiálnej núdze a z toho dôvodu si nemôže svojim majetkom zabezpečiť využívanie právnych služieb, tak podal písomnú žiadosť doloženú dokladmi preukazujúcimi skutočnosti uvedené v žiadosti za účelom priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci. Príslušný správny orgán - Centrum právnej pomoci o podanej žiadosti doposiaľ nerozhodol. Následne súdu doložil aj žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, z ktorej vyplýva, že na Centre právnej pomoci bola podaná dňa 11. 07. 2014. Táto žiadosť odporcu o odročenie pojednávania bola do spisu predložená až po pojednávani dňa 15. 07. 2014, teda v čase vydania napadnutého rozsudku súd o nej nemal vedomosť.

Uvedeným postupom súdu, teda neakceptovaním žiadosti odporcu o odročenie pojednávania z tohto dôvodu - podania žiadosti o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci bola odporcovi odňatá možnosť konať pred súdom, garantovaná v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Ústava Slovenskej republiky v citovanom článku zaručuje základné právo, v zmysle ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že súd by nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti účastníka, ale tak, že súd je povinný umožniť účastníkovi uplatnenie tohto práva. Ustanovenie § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku umožňuje vec prejednať v neprítomnosti účastníka, ktorý i keď bol riadne predvolaný, nedostavil sa na pojednávanie, ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Z tohto predpokladu vychádza aj ustanovenie § 119 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Nevyužitie uvedeného ústavou garantovaného práva účastníkom v súdnom konaní, vzhľadom na prekážky na jeho strane, nie je možné považovať za odňatie práva konať pred súdom. Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.).

Z postupu súdu prvého stupňa v konaní vyplýva, že v tomto konaní postupoval v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, keď nariadil pojednávanie vo veci, na ktoré účastníkov riadne predvolal. Účastníci mali právo, nie povinnosť sa na pojednávanie dostaviť. Ak však odporca požiadala z dôležitého dôvodu o ospravedlnenie jeho neúčasti na pojednávani a tiež odročenie pojednávania, neakceptovaním tejto jeho žiadosti na pojednávani dňa 14. 07. 2014 (aj keď chybou administratívnych pracovníkov súdu, keďže žiadosť o odročenie pojednávania odporcu bola založená do spisu až po pojednávani) došlo k odňatiu možnosti odporcu konať pred súdom, čo namietal odporca v odvolaní, okrem toho, že namietal nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočné zistenie skutkového stavu súdom prvého stupňa. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil (odporca uvádzal, že napadá celý rozsudok, aj keď z dôvodov odvolania bolo zrejmé, že ho napadáva len vo vyhovujúcej časti) a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že v ďalšom konaní je potrebné vyporiadať sa tiež s dôvodmi odporcu, uvedenými v odvolaní, ktoré uviedol vo vzťahu k posúdeniu veci samej. Názorom odvolacieho súdu je súd prvého stupňa v ďalšom konaní viazaný (§ 226 OSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.